

NOTAT

16. september 2019

Orientering vedr. svar på Kommissionens høring vedr. forslag til nye retningslinjer for de praktiske aspekter af implementeringen af den europæiske regulering vedr. standarder

Om høringen

Kommissionen har udsendt forslag til nye retningslinjer for implementering af den europæiske regulering vedr. standarder. Høringen vedrører forslag til ny fremgangsmåde i forbindelse med udstedelse af mandater og samarbejdet om standardisering mellem Kommissionen og de europæiske standardiseringsorganisationer CEN, CENELEC og ETSI.

Europæiske standarder har hidtil været et frivilligt og ikke-bindende redskab, som virksomheder i Europa kan anvende til at dokumentere, at deres produkter efterlever gældende europæisk lovgivning, for eksempel at de er sikre for forbrugerne at anvende. Virksomheder kan konkret vælge, om de vil anvende standarderne til at dokumentere, at deres produkter lever op til gældende lovgivning, eller alternativt finde en anden måde at dokumentere dette på.

I 2014 faldt der imidlertid en dom på området for byggevarer, den såkaldte James Elliott Construction sag, hvor EU-domstolen vurderede, at de europæiske standarder også kan betragtes som en del af europæisk lovgivning.

I forlængelse heraf tilkendegav domstolen, at den i højere grad kunne forventes at gå aktivt ind i fortolkning og vurdering af lovligheden af de enkelte standarder. Som følge af dommen efterspurgte Europa Parlamentet i 2017 mere kontrol med standardiseringsarbejdet.

Kommissionen har på denne baggrund lagt op til en ny tilgang til standardiseringsarbejdet, hvor standarder skal udformes under større kontrol fra Kommissionen. Konkret skal de såkaldte ”mandater” fra Kommissionen, som sætter rammerne for de standarder, CEN, CENELEC og ETSI skal udforme, være mere snævre. Derudover er Kommissionen begyndt at sætte en udløbsdato på mandater.

Kommissionens høring er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål. Der er indkommet bemærkninger fra DI, Dansk Standard, Forbrugerrådet Tænk, Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering samt Energistyrelsen, jf. uddybende afsnit neden for.

Baggrund

Kommissionen kan, når der vedtages ny lovgivning på udvalgte direktivområder, udstede et såkaldt ”mandat” til de europæiske standardiseringsorganisationer, CEN, CENELEC og ETSI, om at udarbejde europæiske standarder. Disse standarder viser på et konkret og teknisk niveau, hvordan virksomheder kan dokumentere, at deres produkter efterlever europæisk lovgivning og dermed sælges direkte på hele det europæiske indre marked. Der er pt. 25 direktivområder, som er omfattet af denne tilgang. Områderne spænder fra legetøj over byggevarer til medicinsk udstyr.

Der er klare fordele ved denne tilgang til regulering af teknisk komplekse områder ud over at understøtte det indre marked for varer og tjenester; 1) lovgiverne skal ikke tilegne sig samme niveau af teknisk viden som virksomhederne for at lovgive om et konkret område, 2) standardiseringssystemet er åbent for deltagelse af alle relevante aktører med faglig viden, herunder også interesseorganisationer, 3) med standarderne sker der en effektiv deling af viden mellem de europæiske virksomheder, hvilket styrker innovation og konkurrence.

Som følge af en dom på området for byggevarer har Kommissionen imidlertid iværksat en ny tilgang til udstedelse af mandater og udformning af de harmoniserede standarder, hvilket den udsendte høring afspejler. Med den nye tilgang lægges i modsætning til tidligere op til meget snævre mandater, som udløber inden for en fastsat periode, hvorefter de skal fremsendes af Kommissionen og vedtages af medlemslandene på ny.

Indkomne bemærkninger til høringen

Dansk Industri bemærker overordnet, at det er absolut nødvendigt, at der ikke indføres detaljerede krav til mandaters indhold eller den videre proces, hvis europæiske standarder også fremover skal være en effektiv måde at udvikle harmoniseringslovgivning og opnå markedsintegration. Derudover påpeger Dansk Industri, at der er risiko for, at standarderne mister deres relevans i markedet, idet industriens interesse for at bidrage til standardiseringsarbejdet og at anvende standarderne i designet af deres produkter begrænses. Dansk Industri har endvidere på mere tekstnært niveau stillet

en række konkrete forslag til vejledningen, som Dansk Industri også sender direkte til Kommissionen.

Dansk Standard har fremsendt udkast til et samlet hørings svar, som koordineres mellem de nationale standardiseringsorganisationer i Europa og fremsendes samlet fra CEN/CENELEC. Dansk Standard peger på, at der er behov for at fastholde og styrke fordelene ved det eksisterende standardiseringssystem, som er fleksibelt og drevet af markedet, hviler på standarder som er frivillige at efterleve og konsensusbaserede samt understøtter compliance med europæisk lovgivning på udvalgte produktområder. Derudover henvises til, at europæiske standarder aktuelt indgår som et værktøj i Kommissionens arbejde med better regulation dagsordenen.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at processen for behandlingen af en formel klage over en konkret standard er for langsommelig, og at man bør arbejde med deadlines, når der indgives en formel klage. For at gøre klageadgangen lettere bør der også udarbejdes en formel skabelon, ligesom der bør være en deadline for revision af den relaterede standard.

Energistyrelsen bemærker, at der bør skabes gode rammer for tilrettelæggelsen af standardiseringsarbejdet, så medlemmerne af de enkelte standardiseringsudvalg bruger deres ressourcer så optimalt som muligt. Konkret foreslås det, at møder som udgangspunkt holdes til ét emne ad gangen, frem for at pulje en række ikke-relaterede standardiseringsområder.

Styrelsen for dataforsyning og effektivisering bemærker, at der i dokumenterne ikke står noget om, hvordan Kommissionens standardiseringsaktiviteter og standardiseringsønsker skal finansieres. I forlængelse heraf ønsker Styrelsen for dataforsyning og effektivisering, at det klarlægges, om der ligger økonomiske udgifter gemt i forordningen.

Det bemærkes hertil, at Kommissionen har et årligt budget, som finansierer udarbejdelse af europæiske standarder. Midlerne bruges blandt andet på aflønning af såkaldte ”harmoniseringskonsulenter”, som rådgiver Kommissionen i forbindelse med endelig godkendelse af europæiske standarder, inden de offentliggøres. Derudover kan sekretariatene i regi af de europæiske standardiseringsorganisationer, der udvikler de konkrete standarder, også ansøge om midler til dækning af omkostninger ifm. udarbejdelse af standarder. Såfremt Kommissionens nye vejledning lægger øget pres på ressourcerne i standardiseringssystemet, kan det også medføre behov for øget finansiering.

Regeringens hørings svar til Kommissionen

Hørings svar til Kommissionen er vedlagt til orientering. Svaret betoner, at Kommissionens oplæg til ny vejledning vurderes at kunne gøre det europæiske samarbejde mellem myndigheder og virksomheder om udarbejdelse af standarder ineffektivt, medføre øgede administrative byrder og være til hindring for effektiv konkurrence på det europæiske marked. Herudover fremhæves det, at der er behov for at forbedre processen for behandlingen af klager, fx gennem en mere standardiseret procedure eller tidsfrist.

Det påpeges i forlængelse heraf, at der er behov for et velfungerende og agilt europæisk standardiseringssystem, hvis Europa skal være konkurrencedygtig på det globale marked og have indflydelse på fremtidens internationale standardisering. Danmark vil tage initiativ til, sammen med like-mindede lande, at iværksætte dialog med Kommissionen med henblik på at finde en løsning, som tilgodeser såvel Kommissionen som virksomheder i Danmark og resten af Europa.